

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA. 4º ESO

CURSO 19-20

CONTIDOS. TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS POR AVALIACIÓN

Ao longo do curso vanse combinar, de xeito simultáneo, contidos correspondentes aos diferentes bloques que conforman o currículo de Lingua castelá e Literatura:

Bloque 1: "Comunicación oral: escoitar e falar"

Bloque 2: "Comunicación escrita: ler e escribir"

Bloque 3: "Coñecemento da lingua"

Bloque 4: "Educación literaria"

1ª Avaliación:

1. Comprensión, interpretación, valoración e produción de textos orais descritivos e narrativos utilizando as técnicas e estratexias adecuadas.
2. Comprensión, interpretación, valoración e produción en soporte papel ou dixital, de textos escritos descritivos e narrativos utilizando as técnicas e estratexias adecuadas.
3. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.
4. Coñecemento das orixes históricas da realidade plurilingüe de España e valoración como fonte de enriquecemento persoal e como mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural. Coñecemento dos factores históricos que orixinaron as zonas de dominio lingüístico catalán, galego e vasco.
5. Coñecemento das variedades sociais e diafásicas da lingua.
6. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e de uso da lingua: regras xerais de acentuación; uso correcto de G/J, B/V, H, X, D/Z, C/CC, Y/LL, M; e palabras de escritura dubidosa.
7. Recoñecemento e identificación das unidades lingüísticas: enunciado, oración e sintagma; tipos de enunciados pola súa modalidade; o sintagma, estrutura

- e tipos; a oración simple, estrutura e tipos.
8. Identificación dos diferentes xéneros literarios.
 9. Aproximación ás obras máis representativas da literatura española dos séculos XVIII e XIX –Ilustración e Neoclasicismo, Romanticismo, Realismo e Naturalismo- a través da lectura e a explicación de fragmentos significativos e, de ser o caso, obras completas. Reflexión e superación de estereotipos de xénero, clase, crenzas, etc
 10. Lectura autónoma , comprensión e análise de textos literarios representativos da literatura española dos séculos XVIII e XIX.
 11. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura organizando razoadamente propias ideas, expóndoas e respectando as ideas das demais persoas.
 12. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos dos séculos XVIII e XIX utilizando algunha das convencións formais dos diferentes xéneros e con intención lúdica e creativa: un poema, unha escena teatral.
 13. Consulta e utilización de fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.
 14. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información

2ª Avaliación:

1. Comprensión, interpretación, valoración e produción de textos orais expositivos e argumentativos utilizando as técnicas e estratexias adecuadas.
2. Comprensión, interpretación, valoración e produción en soporte papel ou dixital, de textos escritos expositivos e argumentativos utilizando as técnicas e estratexias adecuadas.
3. Comprensión, interpretación e valoración crítica de textos periodísticos e distinción dos diferentes tipos.
4. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.
5. Coñecemento, uso e valoración das normas ortográficas e de uso da lingua: normas de acentuación de ditongos, tritongos e hiatos; acentuación de palabras compostas; casos especiais de acentuación: monosílabos e til

diacrítico; normas de puntuación.

6. Identificación das funcións sintácticas oracionais e análise sintáctica da oración simple; recoñecemento e clasificación da oración composta por coordinación e subordinación; identificación, clasificación e análise das oracións subordinadas substantivas.
7. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.
8. Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.
9. Aproximación a obras e autores máis representativos de principios do século XX –Modernismo, Grupo do 98, Novecentismo, Xeración do 14, vangardas europeas, principais ismos, Xeración do 27- a través da lectura e explicación de fragmentos significativos e, de ser o caso, unha obra completa.
10. Lectura autónoma, comprensión e análise de textos literarios representativos da literatura española de principios do século XX.
11. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura organizando razoadamente propias ideas, expóndoas e respectando as ideas das demais persoas.
12. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos de principios do século XX utilizando algunha das convencións formais dos diferentes xéneros e con intención lúdica e creativa.
13. Consulta e utilización de fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.
14. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

3ª Avaliación:

1. Comprensión, interpretación, valoración e produción de textos orais argumentativos e periodísticos utilizando as técnicas e estratexias adecuadas.
2. Comprensión, interpretación, valoración e produción en soporte papel ou dixital, de textos escritos argumentativos e periodísticos utilizando as

técnicas e estratexias adecuadas.

3. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.
4. Coñecemento da estrutura da palabra e os diferentes procedementos de formación de palabras; análise morfolóxica das palabras; clasificación das palabras atendendo a súa estrutura.
5. Identificación das principais relacións semánticas entre as palabras e os diferentes cambios semánticos; formación de campos semánticos e léxicos ou asociativos.
6. Recoñecemento e identificación das perífrases verbais.
7. Identificación dos diferentes tipos de oracións subordinadas adxectivas e análise das mesmas; recoñecemento dos procedementos de substantivación e análise das oracións adxectivas substantivadas; recoñecemento da función sintáctica do pronome relativo.
8. Identificación dos diferentes tipos e subtipos de oracións subordinadas adverbiais; análise sintáctica das oracións adverbiais propias e impropias; identificación e recoñecemento dos diferentes conectores das oracións subordinadas adverbiais.
9. Aproximación ás obras e autores máis representativos da narrativa, poesía e teatro desde 1936 até a democracia, a través da lectura e explicación de fragmentos significativos.
10. Lectura autónoma, comprensión e análise de textos literarios representativos dos diferentes xéneros literarios da literatura desde 1936 até a democracia.
11. Actitude progresivamente crítica e reflexiva ante a lectura organizando razoadamente propias ideas, expóndoas e respectando as ideas das demais persoas.
12. Redacción de textos de intención literaria a partir da lectura de textos da literatura española a partir de 1936 até a democracia utilizando algunha das convencións formais dos diferentes xéneros e con intención lúdica e creativa.
13. Consulta e utilización de fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.
14. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis..) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos elementos transversais e nos que se

eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

15.Utilización das TIC para organizar contidos, mellorar a presentación e corrixir erros.

16. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

CONTIDOS MÍNIMOS. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.

Este aspecto da programación fixa o grao mínimo de consecución dos estándares de aprendizaxe en 3º da ESO para considerar que un alumno/a pode superar Lingua Castelá e Literatura se conseguiu asimilalos e dominalos.

- Comprende, interpreta, valora e produce textos orais de diferentes tipos utilizando as técnicas e estratexias adecuadas.
- Comprende, interpreta, valora e produce en soporte papel ou dixital, textos escritos de diferentes tipos utilizando as técnicas e estratexias adecuadas.
- Planifica, produce e revisa textos con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas gramaticais, ortográficas e tipográficas.
- Coñece, usa e valora a importancia das normas ortográficas, gramaticais e de uso da lingua.
- Recoñece, usa e explica os elementos constitutivos da palabra e os procedementos para a formación de palabras.
- Recoñece, explica e analiza os elementos constitutivos da oración simple: suxeito e predicado, os complementos do predicado e os tipos de oracións.

- Recoñece, explica e analiza os diferentes tipos e subtipos da oración composta: coordinadas, subordinadas substantivas, subordinadas adxectivas e subordinadas adverbiais propias e impropias.
- Coñece as orixes históricas da realidade plurilingüe do Estado español e valora a riqueza do noso patrimonio histórico e cultural.
- Recoñece os xéneros literarios e as obras e autores máis representativos da literatura española desde o século XVIII.
- Le textos da literatura española e universal, e da literatura xuvenil, como fonte de pracer, de enriquecemento persoal e de coñecemento do mundo.
- Consulta e utiliza fontes e recursos variados de información para a realización de traballos.
- Usa de xeito progresivo, autónomo e eficaz os dicionarios, as bibliotecas e outras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO

Haberá, en primeiro lugar, unha avaliación inicial que nos servirá para determinar os coñecementos previos de cada alumno ou alumna. O **deseño da avaliación inicial** consistirá na resolución de varias actividades sobre contidos básicos do curso anterior e nos permitirá comprobar, entre outros aspectos, se saben aplicar técnicas de estudo e comprensión dun texto, a súa creatividade, o dominio que teñen das normas ortográficas e gramaticais, o grao de coherencia e cohesión do texto elaborado e a presentación do mesmo. A avaliación inicial levarase a cabo nos primeiros días do curso para poder tomar **medidas individuais e colectivas** oportunas sobre alumnos/as que precisen unha adaptación curricular, reforzo educativo, etc.

Unha vez realizada a avaliación inicial continuarase coa avaliación do proceso de aprendizaxe. Realizaranse **tres sesións de avaliación**, coincidindo aproximadamente cos tres trimestres. A avaliación debe ser permanente e continua e axudaranos a localizar, valorar e interpretar as necesidades pedagóxicas que poidan xurdir ao longo do proceso de ensino-aprendizaxe. Os **contidos de cada avaliación poden ser recuperados na seguinte**, en tanto o proceso avaliador é continuo. É importante que o alumnado participe no proceso de avaliación cunha autorreflexión ao respecto do seu proceso de aprendizaxe, valorando os progresos obtidos e as dificultades atopadas.

➤ A cualificación de cada avaliación farase en función do seguinte baremo:

-Probas obxectivas (90%): a nota se calculará facendo a media das notas das dúas probas. Para isto haberá que conseguir unha puntuación mínima de 3,75 en cada proba. En caso contrario non se fará media e o alumno/a non aprobará a avaliación. Haberá, ademais, que superar os contidos de todos os bloques.

-Traballo reflectido no caderno e outras actividades de expresión, comprensión, análise de textos... (10%).

A nota mínima para aprobar será un 5.

➤ A non lectura dos libros obrigatorios na avaliación levará consigo a cualificación en suspenso desta ata que se realice. No caso de ter superadas o resto das probas e suspender a avaliación por non ler os libros de lectura obrigatoria, o alumno/a terá que recuperar só a proba de lectura. A lectura dos libros non fará media nin aumentará a nota da avaliación.

Por último, á hora de establecer a nota de cada alumno/a teremos en conta as seguintes **penalizacións** que suporán unha diminución da nota da avaliación:

➤ Catro faltas de ortografía graves nun exame baixarán 1 punto a nota deste. O alumnado poderá suspender a materia no caso de que o número de faltas de ortografía supere o límite imposto pola profesora: en ningún caso será

superior a 20 faltas por exame ou traballo. Se penalizarán até 0,25 puntos os exames cunha mala caligrafía e presentación.

- Igualmente se realizará un control exhaustivo do caderno do alumno/a, que esta presentará sempre que a profesora considere oportuno. Nel terán que estar debidamente realizadas as actividades que propoña a profesora diariamente e, en caso contrario, isto quedará reflectido no caderno da profesora con un negativo. Cada tres negativos baixárase 1 punto á nota da avaliación. A non realización das tarefas diarias con regularidade poderá supoñer que a materia se suspende, impoñéndose este criterio á nota dos exames.
- Tamén se obterá un negativo pola falta reiterada de material e o comportamento na clase que impida un bo desenvolvemento da mesma, coa mesma penalización que no punto anterior: cada tres negativos réstase un punto á nota da avaliación.

Polo que se refire á **cualificación definitiva do/a alumno/a no remate do curso**, en avaliación ordinaria, será o resultado da avaliación final e global e dito resultado procederá da media entre as cualificacións das tres avaliacións, pero tendo en conta que a nota media do último trimestre é a máis importante das tres obtidas ao longo do curso. Non se fará media con cualificacións inferiores a 3,5.

En canto á **avaliación extraordinaria de setembro**, o alumno/-a deberá resolver unha proba escrita na que serán avaliados os bloques de contidos: *Comunicación Escrita, Funcionamento da lingua e Educación Literaria* na data e hora establecida desde xefatura de estudos. Esta proba poderá incluír unha o varias preguntas de control sobre as lecturas obrigatorias se estas non foron superadas en xuño positivamente. Tamén se poderá esixir, no caso de non ter superadas as lecturas, un traballo de cada un dos libros suspensos no que se demostre que leron e comprenderon o libro. O/a alumno/a superará a materia se acada nesta avaliación extraordinaria unha cualificación igual ou superior a 5.

Polo que respecta á organización das actividades de seguimento, **recuperación e avaliación das materias pendentes** o alumnado de 4º ESO coa materia de 1º, 2º e/ou 3º ESO pendente, poderá facer un exame no mes de maio, na data e hora establecida desde xefatura de estudos, para superala.

LIBRO DE TEXTO

Lengua castellana y Literatura, 4º ESO, Casals, ISBN 978-84-218-6095.

LIBROS DE LECTURA OBRIGATORIA

1ª avaluación

Mala Luna, Rosa Huertas , Edelvives

2ª avaluación

La Celestina, Fernando de Rojas, Santillana

27 Latidos, Rafael Salmerón, ed. Santillana

3ª avaluación:

Las bicicletas son para el verano, Fernando Fernán Gómez, Vicens Vives,
clásicos adaptados.